

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی
اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان سیستان و بلوچستان

گزارش اقتصادی استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۶

معاونت امور اقتصادی

شماره ۱۳۹۸

عنوان: گزارش اقتصادی استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۶
تهیه کننده: اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان - معاونت امور اقتصادی
مدیریت و نظارت بر محتوی: امیر مرتضوی، نماینده وزیر و مدیر کل
تالیف: امیر مرتضوی، عباسعلی رضایی، مرضیه دانشمند ناروئی، ثریا یوسف زهی،
مهسا خندان یارانی، سعید جعفری و مصطفی خمر
مشخصات نشر: گرگان، مکتومقلی فراغی، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری: ۱۷۶ص: ۱۸*۳۵ س م
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۸-۸۴۷-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: گزارش اقتصادی- ایران
موضوع: سیستان و بلوچستان-اوضاع اقتصادی
شناسه افزوده: ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی
استان سیستان و بلوچستان
رده بندی کنگره: ۴-۱۳۹۸ ف ۸ / ۲ / ۵۷۲۰ HG
رده بندی دیویی: ۳۲۲.۶-۹۵۷۸۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۶۸۷۸۵

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

عنوان: گزارش اقتصادی استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۶
تهیه کننده: اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان - معاونت امور اقتصادی
مدیریت و نظارت بر محتوی: امیر مرتضوی، نماینده وزیر و مدیر کل
تالیف: امیر مرتضوی، عباسعلی رضایی، مرضیه دانشمند ناروئی، ثریا یوسف زهی،
مهسا خندان بارانی، سعید جعفری و مصطفی خمر
نشانی: زاهدان، خیابان آزادی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی
تلفن: ۰۵۴۳۱۱۳۳۳۰
ناشر: انتشارات مکتومقلی فراغی
نشانی: گرگان، خیابان شهید بهشتی، بهشت ۱۷
چاپ: چاپ افست مکتومقلی
سال انتشار: ۱۳۹۸
شمارگان: ۱۰۰ جلد
قطع: وزیری
تعداد صفحه: ۱۷۶ ص
نوبت چاپ: اول
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۸-۸۴۷-۵

بررسی سالیانه متغیرهای اقتصادی اگر چه به تنهایی برای سیاست گذاری چندان مفید نیست و معمولاً سری زمانی این متغیرها مبنای سیاست گذاری قرار می گیرد، اما می تواند نشان دهنده ی بهبود یا وخامت وضعیت متغیرهای اقتصادی جامعه مورد بررسی باشد. نهادهای بین المللی از جمله بانک جهانی، مجمع جهانی اقتصاد، صندوق بین المللی پول و... همه ساله گزارش های سالیانه ای را از متغیرهای مختلف تدوین و منتشر می کنند.

استان سیستان و بلوچستان با برخورداری از مواهب طبیعی بسیار از جمله دسترسی به آب های آزاد بین المللی در منطقه چابهار، مرزی بودن، مزیت در تولید محصولات گرمسیری چون خرما، معادن غنی و بکر، جاذبه های گردشگری و صنایع دستی، به عنوان یکی از مناطق مستعد تولید ارزش افزوده اقتصادی و جذاب برای سرمایه گذاران شناخته می شود. بر این اساس تصمیم بر آن شد تا گزارشی توصیفی از وضعیت شاخص های اقتصادی در اکثر بخش های مهم استان تدوین و ارائه شود.

هدف گزارش حاضر، بررسی متغیرهای کلیدی اقتصاد استان و شناساندن آمار و اطلاعات به روز استانی به خوانندگان و ذی نفعان است. در گزارش حاضر که شمای سالیانه متغیرهای اقتصادی استان سیستان و بلوچستان را طی دو سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به تصویر کشیده است، سعی شده تا حد امکان آمار و اطلاعات از منابع مختلف جمع آوری و بررسی شود. آمارهای خام ارائه شده در این گزارش از مرکز آمار ایران، بانک مرکزی و بانک داده های اقتصادی و مالی جمع آوری شده و داده هایی که در هیچ کدام از منابع یاد شده وجود نداشت، از ادارات و سازمان های استانی دریافت شده است. در برخی فصول نیز آمار متقن و قابل اعتمادی از برخی شاخص ها وجود نداشت که این امر پیشبرد گزارش را با مشکل مواجه کرده بود.

این گزارش در (۱۹) فصل تدوین و اکثراً به صورت توصیفی نگاشته شده است؛ چرا که تحلیل واقعی بخش های مختلف به علت تاثیر و تاثرات متغیرهای اقتصادی، نیاز به تحقیقات گسترده و بنیادی دارد. البته بنا به مقتضی در بعضی قسمت های گزارش، تحلیل مختصری نیز ارائه شده است. از این رو در فصل اول متغیرهای کلان و کلیدی اقتصاد کشور از جمله تولید ناخالص داخلی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، اشتغال، تورم، بودجه دولت، درآمدهای مالیاتی، عواید نفتی، بازار بورس، سرمایه گذاری خارجی و تراز تجاری بررسی شده است.

در فصل دوم به بررسی محصول ناخالص داخلی استان به صورت کلی و سرانه و همچنین ارزش افزوده، مصرف واسطه و ستانده بخش های مختلف اقتصادی استان پرداخته شده است. فصل سوم مهمترین شاخص های بخش کشاورزی استان را بررسی و محصولات عمده استان را معرفی کرده است. شاخص های عملکردی بخش صنعت و معدن استان از جمله وضعیت تولید در این بخش، وضعیت کارگاه های صنعتی و... در فصل چهارم ارائه شده است. فصل پنجم متغیرهای بخش ساختمان، مسکن و تحولات قیمتی این بخش را توصیف کرده است. برخی شاخص های بخش خدمات در فصل ششم و شاخص های عملکردی بخش حمل و نقل به عنوان یکی از زیر بخش های اصلی بخش خدمات به تفکیک ناوگان مختلف در فصل هفتم ارائه شده است. بخش انرژی استان در فصل هشتم و سرمایه گذاری خارجی در استان در فصل نهم توصیف شده است. صادرات، واردات و تراز تجاری استان در فصل دهم، بازار سرمایه استان در فصل یازدهم و صنعت بیمه استان در فصل دوازدهم ارائه شده است. بررسی بازار پول و اعتبار، متغیرهای مربوطه و وضعیت کارایی بانک ها در فصل سیزدهم صورت پذیرفته است. شاخص های قیمت و نرخ تورم به صورت کلی و به تفکیک گروه های کالایی در فصل چهاردهم آورده شده است. همچنین فصل پانزدهم به بررسی وضعیت مالی و بودجه ای استان به لحاظ منابع و مصارف بودجه عمومی استان اختصاص دارد. فصل شانزدهم شاخص های نظام مالیاتی استان و فصل هفدهم بازار

کار استان را توصیف کرده است. فصل هجدهم به بررسی فضای کسب و کار استان پرداخته است و درآمد و هزینه خانوار و توزیع درآمد در فصل نوزدهم بررسی شده است.

در پایان لازم است از همکاران گرامی آقای رضایی، سرکار خانم دانشمند نارویی، سرکار خانم یوسف زهی، سرکار خانم خندان و آقایان خمر و جعفری و سایر همکاران در خزانه معین که این گزارش به قلم و همکاری آن‌ها به رشته تحریر درآمده است، تشکر به عمل آید. همچنین لازم است از همکاری سازمان جهاد کشاورزی استان، اداره کل گمرک استان، همکاران محترم در ادارات کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، فرودگاه‌ها، راه آهن، بنادر و دریانوردی، بورس منطقه‌ای، بانک‌های عضو کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان، بیمه‌های ایران، دانا، البرز و آسیا، شرکت پخش فرآورده‌های نفتی استان، شرکت گاز استان، برق منطقه‌ای، توزیع نیروی برق، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، سازمان برنامه و بودجه استان بابت همکاری در جمع‌آوری آمار و اطلاعات این گزارش، نهایت تشکر و سپاسگزاری صورت پذیرد.

امید است گزارش تدوین شده توانسته باشد با آرایه آمار و اطلاعات دقیق و شفاف، چراغ راه سیاست‌گذاران، دستگاه‌های اجرایی و دیگر استفاده‌کنندگان و ذی‌نفعان قرار بگیرد.

امیر مرتضوی

نماینده وزیر و مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان سیستان و بلوچستان

www.ketab.ir

۱. اقتصاد ملی

- ۱-۱. بررسی اجمالی سیاست های اقتصادی کشور..... ۲
- ۲-۱. بررسی متغیرهای کلان اقتصاد ایران..... ۲
- ۳-۱. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی..... ۹

۲. محصول ناخالص داخلی استان

- ۱-۲. سیاست های اقتصادی تولید و جهت گیری های استان..... ۱۱
- ۲-۲. بررسی و تحلیل وضعیت محصول ناخالص داخلی..... ۱۲
- ۳-۲. بررسی و تحلیل اجزا محصول ناخالص داخلی..... ۱۴
- ۴-۲. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی در خصوص رشد اقتصادی استان..... ۱۶

۳. بخش کشاورزی استان

- ۱-۳. سیاست های اقتصادی بخش کشاورزی و جهت گیری های استان..... ۱۸
- ۲-۳. بررسی وضعیت تحولات بخش کشاورزی استان..... ۱۸
- ۳-۳. بررسی وضعیت شاخص های بخش کشاورزی..... ۱۹
- ۱-۳-۳. تولید محصولات بخش کشاورزی..... ۱۹
- ۲-۳-۳. صادرات و واردات محصولات بخش کشاورزی..... ۲۱
- ۳-۳-۳. حمایت های صورت گرفته از بخش کشاورزی..... ۲۲
- ۴-۳. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی برای استان..... ۲۳

۴. بخش صنعت و معدن استان

- ۱-۴. سیاست های اقتصادی بخش صنعت و معدن و جهت گیری های استان..... ۲۶
- ۲-۴. بررسی وضعیت تحولات بخش صنعت و معدن استان..... ۲۷
- ۳-۴. بررسی و تحلیل شاخص ها و متغیرهای بخش صنعت و معدن..... ۲۷
- ۱-۳-۴. بررسی وضعیت تولید بخش صنعت و معدن استان..... ۲۷
- ۲-۳-۴. بررسی وضعیت کارگاه های صنعتی..... ۳۲
- ۳-۳-۴. بررسی وضعیت زیربخش معدن..... ۳۵
- ۴-۳-۴. صادرات و واردات محصولات بخش صنعت و معدن..... ۳۶
- ۵-۳-۴. حمایت های دولت از بخش صنعت و معدن..... ۳۷
- ۴-۴. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی برای استان..... ۳۷

۵. بخش ساختمان و مسکن استان

- ۱-۵. سیاست های اقتصادی بخش ساختمان و مسکن و جهت گیری های استان..... ۴۰
- ۲-۵. بررسی وضعیت تحولات بخش ساختمان و مسکن..... ۴۱
- ۳-۵. بررسی و تحلیل شاخص ها و متغیرهای بخش ساختمان و مسکن..... ۴۱
- ۱-۳-۵. وضعیت تحولات قیمتی بخش ساختمان و مسکن..... ۴۲
- ۴-۵. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی در بخش ساختمان و مسکن..... ۴۴

۶. بخش خدمات استان

- ۱-۶. سیاست های اقتصادی بخش خدمات و جهت گیری های استان..... ۴۷
- ۲-۶. بررسی وضعیت تحولات بخش خدمات..... ۴۸
- ۳-۶. بررسی و تحلیل شاخص ها و متغیرهای بخش خدمات..... ۴۸
- ۱-۳-۶. بررسی وضعیت ارزش افزوده بخش خدمات..... ۴۸
- ۲-۳-۶. بررسی وضعیت زیربخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی..... ۵۱
- ۴-۶. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی..... ۵۳

۷. بخش حمل و نقل استان

- ۱-۷. سیاست های اقتصادی بخش حمل و نقل و جهت گیری های استان..... ۵۷
- ۲-۷. بررسی وضعیت تحولات بخش حمل و نقل..... ۵۷
- ۳-۷. بررسی و تحلیل شاخص های عملکردی بخش حمل و نقل..... ۵۸
- ۱-۳-۷. حمل و نقل جاده ای..... ۵۹
- ۲-۳-۷. حمل و نقل ریلی..... ۶۰
- ۳-۳-۷. حمل و نقل هوایی..... ۶۱
- ۴-۳-۷. حمل و نقل دریایی..... ۶۲
- ۴-۷. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی..... ۶۲

۸. بخش انرژی استان

- ۱-۸. سیاست های اقتصادی بخش انرژی و جهت گیری های استان..... ۶۵
- ۲-۸. بررسی وضعیت تحولات بخش انرژی در استان..... ۶۶
- ۳-۸. بررسی وضعیت حامل های انرژی استان..... ۶۷
- ۱-۳-۸. بررسی وضعیت بخش انرژی..... ۶۷
- ۲-۳-۸. فرآورده های نفتی..... ۶۹
- ۳-۳-۸. گاز طبیعی..... ۶۹
- ۴-۳-۸. برق..... ۷۰
- ۴-۸. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی..... ۷۲

۹. سرمایه گذاری خارجی استان

- ۱-۹. سیاست های اقتصادی سرمایه گذاری خارجی و جهت گیری های استان..... ۷۵
- ۲-۹. بررسی وضعیت تحولات سرمایه گذاری خارجی..... ۷۶
- ۳-۹. بررسی و تحلیل عملکرد سرمایه گذاری خارجی..... ۷۶
- ۴-۹. گزارش عملکرد دبیرخانه ستاد و مرکز خدمات سرمایه گذاری استان سیستان و بلوچستان..... ۷۹
- ۵-۹. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی..... ۸۰

۱۰. تجارت خارجی استان

- ۱-۱۰. سیاست های اقتصادی تجارت خارجی و جهت گیری های استان..... ۸۳
- ۲-۱۰. بررسی وضعیت تحولات تجارت خارجی..... ۸۳
- ۳-۱۰. بررسی و تحلیل وضعیت شاخص ها و متغیرهای کلان تجارت خارجی..... ۸۴

- ۱۰-۴. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۸۹
۱۱. بازار سرمایه استان
- ۱-۱۱. سیاست های اقتصادی بازار سرمایه و جهت گیری های استان ۹۲
- ۲-۱۱. بررسی وضعیت تحولات بازار سرمایه استان ۹۲
- ۳-۱۱. وضعیت شاخص های بازار سرمایه استان ۹۲
- ۴-۱۱. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۹۴
۱۲. صنعت بیمه استان
- ۱-۱۲. بررسی وضعیت تحولات صنعت بیمه و جهت گیری های استان ۹۷
- ۲-۱۲. بررسی و تحلیل شاخص های کلان صنعت بیمه ۹۷
- ۳-۱۲. بررسی و تحلیل شاخص های عملکردی شرکت های بیمه ۹۸
- ۴-۱۲. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۱۰۰
۱۳. بازار پول و اعتبار
- ۱-۱۳. سیاست های اقتصادی بازار پول و اعتبار و جهت گیری های استان ۱۰۳
- ۲-۱۳. بررسی وضعیت تحولات بازار پول و اعتبار استان ۱۰۳
- ۳-۱۳. بررسی وضعیت بازار پول و اعتبار (وضعیت متغیرهای بانکی در استان) ۱۰۴
- ۴-۱۳. بررسی و تحلیل اجزا سپرده ها و تسهیلات بانکی ۱۰۵
- ۵-۱۳. بررسی و تحلیل مطالبات غیر جاری بانک ها ۱۰۸
- ۶-۱۳. بررسی کارایی بانک های استان ۱۰۹
- ۷-۱۳. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۱۱۰
۱۴. نرخ تورم و شاخص های قیمتی استان
- ۱-۱۴. سیاست های اقتصادی تورم و جهت گیری های استان ۱۱۴
- ۲-۱۴. بررسی وضعیت تحولات نرخ تورم و شاخص های قیمتی استان ۱۱۵
- ۳-۱۴. بررسی وضعیت شاخص های قیمتی ۱۱۵
- ۴-۱۴. بررسی و تحلیل اجزاء شاخص های قیمتی ۱۱۶
- ۵-۱۴. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۱۱۸
۱۵. وضعیت مالی و بودجه ای استان
- ۱-۱۵. سیاست های اقتصادی مالی و بودجه ای و جهت گیری های استان ۱۲۱
- ۲-۱۵. بررسی وضعیت تحولات مالی و بودجه ای ۱۲۲
- ۳-۱۵. بررسی و تحلیل کلی وضع مالی استان ۱۲۲
- ۴-۱۵. بررسی و تحلیل وضعیت منابع و مصارف عمومی بودجه استان ۱۲۲
- ۱-۴-۱۵. منابع عمومی دولت ۱۲۲
- ۲-۴-۱۵. مصارف عمومی دولت ۱۲۴
- ۵-۱۵. جمع بندی و ارائه توصیه های سیاستی ۱۲۶
۱۶. نظام مالیاتی استان
- ۱-۱۶. سیاست های مالیاتی و جهت گیری های استان سیستان و بلوچستان ۱۲۹

